

Αρχαία Ελλάδα και Αρχαίο Ισραήλ (αρχιμ. Ιάκωβος Κανάκης, Πρωτοσύγκελλος Ι.Μ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως)

/ [Πεμπτουσία](#)

Η αντιπαράθεση που υπάρχει μερικές φορές περί της αξίας του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και της σχέσης του με την ιστορία των Ιουδαίων φθάνει συχνά στα άκρα. Είναι τόση η προκατάληψη περί του θέματος, που ακόμα και η διεξαγωγή διαλόγου καθίσταται αδύνατη. Και όμως δεν χρειάζεται αυτή η αντιπαράθεση, αφού ο κάθε λαός και ο κάθε πολιτισμός αξίζουν τον σεβασμό όλων μας. Θέλοντας όμως να κάνουμε λόγο για τα δύο αυτά μεγάλα και αξιόλογα μεγέθη, θα καταθέσουμε μερικές σύντομες σκέψεις.

Δεν μπορεί κάποιος να μην θαυμάσει τα τεχνουργήματα του αρχαίου πολιτισμού της πατρίδας μας. Αυτά άλλωστε από μόνα τους αποδεικνύουν την μεγάλη πολιτιστική πρόοδο των προγόνων μας, την οποία γηγενείς και ξένοι θαυμάζουν και σέβονται μέχρι και σήμερα. Στις τέχνες και στα γράμματα είναι αδιαμφισβήτητη η μεγάλη άνθιση και το αποτέλεσμα διάχυτο και ορατό. Ας

σταθούμε όμως μόνο στην θρησκευτικότητα των αρχαίων Ελλήνων και ας δούμε στην συνέχεια, με κάποιους ίσως παραλληλισμούς, την αντίστοιχη στην Ιουδαία.

Μελετώντας την αρχαία ελληνική θρησκεία μπορείς να αντιληφθείς τί είδους ανθρώπους «παράγει». Πρόκειται για κοινωνίες που προσεγγίζουν τους «θεούς» με μια προσέγγιση κάπως φοβική. Φοβάται ο Έλληνας τον Θεό, ο οποίος έρχεται και επεμβαίνει συχνά μέσα στην ζωή του ως «από μηχανής θεός». Ο ίδιος θα δώσει μεγάλη σημασία στους χρησμούς ή καλύτερα θα κινηθεί με βάση αυτούς, ενώ και οι «μοίρες» με παρόμοιο τρόπο έχουν προκαθορίσει γι' αυτόν τα μέλλοντα και τις εξελίξεις. Στην αρχαία θρησκεία γίνεται και κάτι άλλο. Ο άνθρωπος οδηγείται σε μια αυτοθέωση. Θα τον δούμε να γίνεται ημίθεος ή να είναι «κένταυρος», όλο αυτό όμως σε μια ατμόσφαιρα κάποιας ηθικής και κάποιας δικαιοσύνης, αλλά μακριά από το μεγάλο γεγονός της αγάπης.

Όμως και στην θρησκεία των Εβραίων θα εντοπίσουμε συμπεριφορές και γεγονότα που θα είναι βίαια και αποτροπιαστικά. Θα καταγραφούν όλα αυτά, αλλά ποτέ δεν θα επαινεθούν και θα τους εμπνεύσει σε τέτοιες καταστάσεις ο Θεός. Μέσα στην Παλαιά Διαθήκη που γίνεται αναφορά σε περιστατικά βίας και άλλης παραβατικότητας δεν υπάρχει η «θεία κάλυψη». Ο Θεός δια των δικαίων Του και των προφητών Του δίνει το Νόμο Του. Θα ισχύει το σχήμα αμαρτία-τιμωρία, αλλά θα διαγράφεται σταδιακά μια αλλαγή προς αυτό. Θα αχνοφαίνεται η «αγάπη», η συγχωρητικότητα, η πραγματική πίστη χωρίς ανταλλάγματα. Η ανάπτυξη του μονοθεϊσμού που ξεκινά στους τόπους της Ιουδαίας, που δικαίως θα χαρακτηριστούν αργότερα «Άγιοι Τόποι», θα κάνει τον ερχόμενο Μεσσία να θελήσει με μεγαλύτερη «ασφάλεια» να ξεκινήσει το σωτηριολογικό του έργο από εκεί. Ειδικά με το κήρυγμα των Προφητών θα προλειαίνεται η παρουσία του Χριστού με την παροχή μετάνοιας, ως ελευθερίας, πίστεως, ελπίδας, πραγματικής σωτηρίας. Ο Προφήτης Ωσηέ θα εκφράσει ευθαρσώς την πεμπτουσία της πραγματικής Πίστης και λατρείας μιλώντας περί αγάπης στο Θεό και στους ανθρώπους. Μέσω αυτής της ρήσης και τόσων άλλων προφητικών εκφράσεων θα αναφανούν τα υψηλά όρη της θεολογίας της Καινής Διαθήκης.

Για τους χριστιανούς η ιστορία των Εβραίων δεν είναι το ζητούμενο, αλλά μέσα από την παρουσία Του ανάμεσα στον λαό αυτό, ανακαλύπτουμε τα ίχνη Του. Δεν διδασκόμαστε ιστορία μελετώντας την Παλαιά Διαθήκη, -αν και υπάρχουν πολλά ιστορικά στοιχεία- ερευνούμε την απαρχή και την εξέλιξη της αποκάλυψής Του στον κόσμο. Παρατηρούμε, θαυμάζουμε και ομολογούμε! Προσεγγίζουμε την Βίβλο γιατί εκεί βρίσκεται η Ιερή Ιστορία, γιατί εκεί ανακαλύπτουμε τον Θεό που «κρύβεται» μέσα της καθώς και για να μάθουμε τί είδους επικοινωνία ζητά από εμάς.

Η ιστορία του Ισραήλ δεν χρειάζεται να μας φοβίζει και να βρισκόμαστε επιφυλακτικοί απέναντί της. Αντίθετα χρειάζεται μελέτη για να κατανοήσουμε

πράγματα και αλήθειες που αναφέρονται στην Αγία Γραφή. Το ότι οι ίδιοι οι Ιουδαίοι δεν σεβάστηκαν την επιλογή της Σαρκώσεως του Θεανθρώπου από την γη τους και οι προγονοί τους μάλιστα τον οδήγησαν στον Σταυρό αποδεικνύεται ότι δεν έχουν κάποια ιδιαίτερη θέση ανάμεσα στα έθνη. Άλλωστε ο Θεός δεν ήταν δυνατόν να κλειστεί σε κανένα ανθρώπινο καλούπι, όπως κακώς το εννόησαν οι ίδιοι. Ήρθε να φέρει έναν άλλο νόμο, πέρα και πάνω από αυτούς, πού αφορά σε

ον
ως

Ως

Έλληνες και ως χριστιανοί δεν ζούμε καμιά σχέση αντίφασης, θαυμάζουμε τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό της πατρίδας μας, καμαρώνουμε γι' αυτόν αλλά δεν θεοποιούμε «θεότητες» που δεν μπορούμε να έχουμε για πρότυπά μας. Αποδεχόμαστε το κήρυγμα του μεγάλου αποστόλου των Εθνών Παύλου και τα όσα εκφώνησε στην Πνύκα τόσους αιώνες πριν. Πιστεύουμε ως Θεό τον Εσταυρωμένο και Αναστάντα Χριστό και αγωνιζόμαστε να βαδίσουμε σύμφωνα με όσα Εκείνος δίδαξε και όσα οι άγιοί μας έζησαν βιωματικά φθάνοντας μέχρι και την θυσία τους για την Πίστη τους σ'Αυτόν. Χαιρόμαστε και καμαρώνουμε και για την Πίστη μας και για την Πατρίδα μας γνωρίζοντας να διακρίνουμε την σχέση τους και τις διαφορές τους.

Εν τέλει μία διαπίστωση. Το παράδοξο πού μπορούμε να παρατηρήσουμε είναι ότι οι Ιουδαίοι ενώ ξεκίνησαν με μία μονοθεϊστική προσέγγιση δεν αποδέχονται μέχρι και σήμερα την θεότητα του Χριστού, ενώ οι Έλληνες ξεκινώντας με ειδωλολατρική βάση πίστεψαν, ακολούθησαν και ακολουθούν τον Χριστό και την Εκκλησία Του στην μεγάλη πλειοψηφία τους. Αυτά είναι τα θαυμαστά μεγαλεία του Θεού!